

SMK AUKŠTOJI MOKYKA

STUDIJŲ BAIGIAMŲJŲ DARBŲ RENGIMO, GYNIMO IR SAUGOJIMO TVARKOS APRAŠAS

I. Bendrosios nuostatos

1. SMK Aukštoji mokykla (toliau – SMK) studijų baigiamųjų darbų (toliau – BD) rengimo, gynimo ir saugojimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato bendrąsias BD rengimo, gynimo, vertinimo ir saugojimo procedūras SMK.

2. Aprašas parengtas vadovaujantis SMK Statutu, Studijų reglamentu, Studijų rezultatų vertinimo tvarka, SMK elektroninių dokumentų įkėlimo į Lietuvos akademinės elektroninės bibliotekos informacinę sistemą (toliau – eLABa sistema) tvarkos aprašu, kitais SMK ir Lietuvos Respublikos teisės aktais, reglamentuojančiais studijas.

3. Konkrečią studijų programą (toliau – SP) vykdančią Studijų programų vadovas (toliau – SP vadovas) ir Studijų programos komitetas (toliau – SP komitetas) gali detalizuoti šio Aprašo nuostatas pagal SP siekiamus studijų rezultatus, susiklosčiusias studijų krypties tradicijas tiek, kiek jos neprieštarauja šiam Aprašui.

4. Konkretūs reikalavimai BD apimčiai, struktūrai, apipavidalinimui nustatomi konkrečios studijų krypties Baigiamųjų darbų rengimo metodiniuose nurodymuose (toliau – Metodiniai nurodymai) ir skelbiami SMK E-mokymas aplinkoje, kad studentai galėtų su jais susipažinti prieš pradėdami rengti BD.

II. Baigiamųjų darbų rengimas

5. BD rengiami vadovaujantis Metodiniais nurodymais.

6. Kiekvienai studijų programai BD apimtį kreditais ir pobūdį nustato SP komitetas.

7. BD tekstas turi būti parašytas taisyklinga lietuvių kalba (išskyrus atvejus, kai studijų programa vykdoma ir BD rašomas ne lietuvių kalba). BD santrauka rašoma lietuvių ir anglų kalbomis.

8. BD turi atitikti rašto darbų rengimo ir dokumentų valdymo, citavimo, literatūros šaltinių nuorodų ir jų sąrašo sudarymo reikalavimus.

9. Studentas rengia BD sąžiningai ir savarankiškai, nepažeisdamas Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo, laikydamasis SMK Akademinės etikos kodekso, šio Aprašo ir Metodinių nurodymų.

10. BD laikomas atliktu nesavarankiškai tuo atveju, kai jis visas ar iš dalies yra parašytas kito autoriaus (perrašytas kito autoriaus darbas ar jo dalis be nuorodų (pasisavinta autorystė)), taip pat nesilaikoma Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatyme ir/ar kituose teisės aktuose nustatytų citavimo taisyklių), BD yra pažeistos kitų trečiųjų asmenų teisės į jų kūrybos rezultatus.

11. Tai, kad BD yra parengtas savarankiškai, sąžiningai ir laikantis šio Aprašo reikalavimų, studentas privalo patvirtinti užpildydamas *Patvirtinimą apie atlikto darbo savarankiškumą* (Metodinių nurodymų priedas), kuris pateikiamas SP vadovui kartu su BD.

12. BD temas gali siūlyti atitinkamą studijų programą vykdančią SP vadovas, studentas, dėstytojas, socialiniai partneriai, Studijų programų komiteto nariai.

13. Studentai BD temas gali rinktis pagal viešai skelbiamą ir patvirtintą studijų grafiką.

14. Individualūs BD temų pasirinkimo atvejai turi būti derinami su konkrečios studijų programos Studijų programos vadovu.

15. BD temos ir vadovai tvirtinami atitinkamos studijų programos SP komitete.

15.1. Studentui, turinčiam akademinį išsilavinimą, nėra skiriamas BD vadovas ir studentas BD turi rengti savarankiškai iki to laiko, kol likviduojamos visos akademinės skolos, bet ne vėliau kaip iki parengiamojo gynimo. Studentui, savarankiškai rengiančiam BD, privaloma dalyvauti Baigiamųjų darbų rengimo grafike numatytuose pirmosios, antrosios ir trečiosios BD dalies peržiūrose bei parengiamajame gynime.

16. Studentas turi galimybę tikslinti BD temos formuluotę nekeičiant temos ne vėliau kaip likus mėnesiui iki BD viešo gynimo.

17. BD temos ir BD vadovai keičiami tik esant svarbioms priežastims:

17.1. studentas, norėdamas keisti BD temą, SP vadovui pateikia argumentuotą prašymą, suderintą su BD vadovu;

17.2. studentas, norėdamas keisti BD vadovą, SP vadovui pateikia argumentuotą prašymą.

18. Sprendimą dėl keitimų (BD temos, BD vadovo) priima SP vadovas.

19. Studentų informavimą apie BD temų pasirinkimo procedūras ir terminus vykdo SP vadovai.

20. Už BD kokybę turinio, formos, kalbos tinkamumo ir taisyklingumo požiūriu atsako pats BD rengiantis studentas – BD autorius.

21. BD vadovu gali būti SMK ir kviestinis kitos aukštosios mokyklos dėstytojas, SMK socialinis partneris.

22. BD vadovas konsultuoja BD rengiančią studentą įvairiais su baigiamuoju darbu susijusiais metodiniais ir dalykiniais klausimais:

22.1. susidarant individualų BD rengimo planą;

22.2. rengiant atskiras BD dalis pagal BD rengimo grafiką;

22.3. BD vadovas turi dalyvauti Baigiamųjų darbų rengimo grafike numatytuose pirmosios, antrosios ir trečiosios BD dalies peržiūrose. Neturint galimybės dalyvauti, turi Studijų programos vadovui pateikti aiškų grįžtamąjį ryšį apie studento BD.

22.4. rengiant BD tekstą bei formuluojant išvadas;

22.5. rengiantis pristatyti BD parengiamajam ir viešam gynimui;

23. Rengdamas BD studentas turi pateikti vertinimui SP vadovui atskiras BD dalis ir tinkamai parengtą BD *Baigiamųjų darbų rengimo grafike* numatytais terminais:

23.1. visi studentai turi dalyvauti *Baigiamųjų darbų rengimo grafike* numatytuose pirmosios, antrosios ir trečiosios BD dalies peržiūrose. Šį procesą koordinuoja konkrečios studijų programos SP vadovas.

23.2. Studijų programos vadovo grįžtamasis ryšys studentui dėl baigiamojo darbo pagal Baigiamųjų darbų rengimo grafiką teikiamas tik numatytos tarpinės peržiūros metu. Studentas, nedalyvavęs tarpinėje BD peržiūroje, savarankiškai (be SP vadovo pagalbos) dirba iki kitos *Baigiamųjų darbų rengimo grafike* numatytos BD dalies tarpinės peržiūros.

III. Dirbtinio intelekto įrankių taikymas studentų baigiamuosiuose darbuose

24. Rengdami baigiamuosius darbus, studentai privalo preciziškai laikytis DI specifinių gairių, taisyklių, kurios įtvirtintos SMK dokumentuose, pvz., Dirbtinio intelekto naudojimo SMK politikoje.

25. Studentai privalo laikytis tinkamo naudojamų DI įrankių citavimo procedūrų, sugeneravusiems užklauso rezultatus, apimant 3 sąlygas: įtraukti DI įrankį į literatūros šaltinių sąrašą ir tinkamai pagal taisykles cituoti tekste; aiškiai įvardinti DI įrankių naudojimo tikslą; pateikti trumpą proceso aprašymą (pateiktos užklauso sąlyga ir sugeneruotas rezultatas); šias sąlygas privaloma taikyti net ir tais atvejais, kai studentai redagavo DI sukurtą turinį arba sukūrė turinį, kuris buvo redaguotas DI įrankiais.

26. Tais atvejais, kai studentų parengtuose baigiamuosiuose darbuose nustatomi faktiniai netikslumai, neteisingas ar klaidinantis citavimas, tokie darbai yra pripažįstami plagiatais, t. y. akademinio nesąžiningumo atvejais, nors ir yra pateikiami tinkamai cituojant DI įrankių sugeneruotą rezultatą. Tokiais atvejais taikomos SMK Akademinės etikos ir Tyrimų etikos komiteto veiklos aprašuose įtvirtintos procedūros.

III. Baigiamųjų darbų pateikimas vertinimui ir gynimui

27. Studento baigiamojo darbo (BD) vertinimas ir gynimas vyksta dviem etapais: *parengiamajame gynime* ir *baigiamųjų darbų vertinimo komisijoje*.

28. Ginti BD *parengiamajame* gynime leidžiama tik studentams, įvykdžiusiems visus studijų programos reikalavimus (neturintiems akademinį įšikolinimą) ir tik studijų grafike nurodytu metu.

29. Parengtas BD kolegialiai svarstomas *parengiamajame gynime* dalyvaujant studentui, BD vadovui, esant būtinybei, dėstytojams. Kolegialus vertinimas taikomas siekiant užtikrinti vertinimo objektyvumą, padėti studentui pasiręsti viešam BD gynimui. Studentas privalo parengiamojo gynimo metu būti pasiruošęs pristatyti visą su empiriniu tyrimu susijusią informaciją (jei reikia – nuasmenintą): kiekybinės apklausos/kokybinio tyrimo duomenis.

30. Po BD *parengiamojo* gynimo yra priimamas sprendimas dėl BD tinkamumo viešam gynimui. BD gali būti:

- *gintinas*, tuomet studentas atlieka, jei būtina, nežymias korekcijas ir BD nurodytu metu talpina į eLABa sistemą ir SMK E-mokymas sistemą.
- *iš dalies gintinas*. Tokiu atveju studentui skiriamos 3 kalendorinės dienos korekcijoms atlikti. Po 3 kalendorinių dienų studentas savo BD turi nusiųsti BD vadovui, Studijų programos vadovui ir gauti atsakymą ar pakoreguotas BD atitinka visus BD keliamus reikalavimus ir yra gintinas.
- *negintinas*, kuomet studento parengtas BD atitinka nors vieną 1 lentelėje esantį kriterijų, dėl kurio BD pripažįstamas negintinu. Baigiamojo darbo gynimas nukeliamas į kitus mokslo metus.

31. Jei studento BD yra gintinas, toliau jis turi vadovautis SMK patvirtintomis tvarkomis: *SMK Studijų baigiamųjų darbų rengimo, gynimo ir saugojimo tvarkos aprašu, BD metodiniais nurodymais* ir kitais dokumentais.

1 lentelė. Kriterijai, kuriuos turi atitikti studento baigiamasis darbas parengiamajame gynime

Kriterijai	GINTINAS	IŠ DALIES GINTINAS	NEGINTINAS
Atitikimas SMK baigiamųjų darbų metodiniuose nurodymuose pateiktiems baigiamojo darbo įforminimo reikalavimams	Atitinka	Atitinka	Neatitinka
Gramatinės ir stiliaus klaidos	Tekstas parengtas be gramatinių, sintaksės ir stiliaus klaidų	Tekste yra pavienių gramatinių, sintaksės ir stiliaus klaidų	Tekste yra daug gramatinių, sintaksės ir stiliaus klaidų, kurios apsunkina teksto supratimą ir skaitymą
Parengtos visos privalomos dalys	<ul style="list-style-type: none"> • Titulinis • Santrauka (lietuvių ir anglų k.) • Įvadas (visos įvado struktūrinės dalys) • Mokslinės literatūros analizė • Tyrimo dizainas • Tyrimo rezultatai ir jų aptarimas • Projektas (MRK, PRM, KPI ir kt.) • Išvados • Naudotos literatūros sąrašas • Priedai (jei teikiami) 	<ul style="list-style-type: none"> • Titulinis • Santrauka (tik lietuvių k.) • Įvadas (visos įvado struktūrinės dalys) • Mokslinės literatūros analizė • Tyrimo dizainas • Tyrimo rezultatai ir jų aptarimas • Projektas (MRK, PRM, KPI ir kt.) • Išvados • Naudotos literatūros sąrašas • Priedai (jei teikiami) 	Trūksta nors vienos privalomos dalies
Šaltinių kiekis	Daugiau kaip 25 šaltiniai	Nuo 20 iki 25 šaltinių	Mažiau negu 20 šaltinių
Šaltinių naujumas (ne senesni kaip 5-10 m.)	Iki 20 proc. senesnės literatūros	20-30 proc. senesnės literatūros	Daugiau negu 30 proc. senesnės literatūros
Užsienio literatūra (BD darbams lietuvių k.)	5 šaltiniai ir daugiau	3-4 šaltiniai	Mažiau negu 3 šaltiniai
Baigiamojo darbo apimtis	100 proc. privalomos apimties	Trūksta iki 5 puslapių	Trūksta daugiau negu 6 psl.
Plagiato procentas	0 proc.	0 proc.	1 ir daugiau proc.
Dirbtinio intelekto panaudojimo procentas	Ne daugiau kaip 5 proc.	6-8 proc.	8 ir daugiau proc.

Sutapčių procentas	Vieno šaltinio korektiškų citatų kiekis neviršija 4 proc. viso baigiamojo darbo	Vieno šaltinio korektiškų citatų kiekis sudaro nuo 4 iki 8 proc. viso baigiamojo darbo	Vieno šaltinio korektiškų citatų kiekis viršija 8 proc. viso baigiamojo darbo
Citavimas, nuorodų pateikimas	Cituojiama tinkamai, naudojant APA 7 versijos citavimo stilių (teisės studijų programai APA + Chicago) https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/references/examples	Pasitaiko pavienių citavimo klaidų	Nesilaikoma SMK nustatyto citavimo reikalavimų
Tyrimo imtis	Tyrimo imtis validi ir pateiktas tyrimo imties pagrindimas	Tyrimo imtis validi, tyrimo imties pagrindimas nepateiktas	Tyrimo imtis nėra validi, tyrimo imties pagrindimas pateiktas arba nepateiktas
Baigiamojo darbo tikslas ir uždaviniai	Baigiamojo darbo tikslas ir uždaviniai aiškiai suformuluoti, atitinka darbo temą	Baigiamojo darbo tikslas ir uždaviniai iš dalies atitinka darbo temą	Baigiamojo darbo tikslas ir uždaviniai neatitinka darbo temos
Tema ir problema	Pagrįstas temos aktualumas, tinkamai suformuluota darbo problema	Iš dalies pagrįstas temos aktualumas ir darbo problema	Nepagrįstas temos aktualumas ir darbo problema
Tyrimo metodai (projektavimo metodai PRM ir KŽA studijų programoms)	Tinkami, patikimi ir pagrįstas jų naudojimas	Tinkami, patikimi ir iš dalies pagrįstas jų naudojimas	Netinkami, nepatikimi ir nepagrįsti
Tyrimo etika	Aprašyta (4-5 etikos principai) ir nepažeista tyrimo etika	Aprašyta (4-5 etikos principai) ir nepažeista tyrimo etika	Neaprašyta ir/ar pažeista tyrimo etika
Mokslinės literatūros ir darbo temos sąsaja	Nagrinėjama mokslinė literatūra reprezentuoja baigiamojo darbo temą	Nagrinėjama mokslinė literatūra iš dalies reprezentuoja baigiamojo darbo temą	Nagrinėjama mokslinė literatūra nereprezentuoja baigiamojo darbo temos
Darbo struktūra	Baigiamojo darbo struktūra nuosekli, aiškios teorinės ir tiriamosios dalies sąsajos	Baigiamojo darbo struktūra nuosekli, aiškios teorinės ir tiriamosios dalies sąsajos	Baigiamojo darbo struktūra nenuosekli, neaiškios teorinės ir tiriamosios dalies sąsajos
Tiriamoji dalis	Tiriamoji baigiamojo darbo dalis parengta argumentuotai, demonstruojami analitiniai gebėjimai, pateikiami apibendrinimai.	Tiriamoji baigiamojo darbo dalis parengta iš dalies argumentuotai.	Tiriamoji baigiamojo darbo dalis parengta ne argumentuotai.
Išvados	Išvados yra argumentuotos, konkrečios, apima ir atitinka visus darbo uždavinius.	Išvados iš dalies atitinka darbo uždavinius.	Išvados nepateiktos arba neatitinka darbo uždavinių.
Papildomi reikalavimai KPI, VKM ir MRK studijų programoms	<ul style="list-style-type: none"> • Teorinės analizės ir atlikto tyrimo rezultatai pritaikomi kūrybiniame projekte. • Kūrybinio projekto idėja originali, įtaigiai perteikianti komunikacinį turinį. • Kūrybinio projekto įgyvendinimui pasirinkti metodai, priemonės ir technologijos yra pagrįstos ir pažangios. • Kūrybinis projektas įgyvendintas realizuojant kūrybinį sumanymą, pasiekiant visus užsibrėžtus tikslus. 	BD šiuos kriterijus atitinka iš dalies	BD neatitinka šių kriterijų

Papildomi reikalavimai PRM ir KŽA studijų programoms	<ul style="list-style-type: none"> Projektavimo metodai tinkami ir patikimi. Projektinė baigiamojo darbo dalis parengta argumentuotai, demonstruojami analitiniai gebėjimai, pateikiami apibendrinimai. 	BD šiuos kriterijus atitinka iš dalies	BD neatitinka šių kriterijų
BD parengiamasis gynimas	Studentas grindžia atsakymus savo baigiamajame darbe nagrinėta mokslinė literatūra, atliktu empiriniu tyrimu, parengtu projektu, argumentuodamas, pagrįstai užtikrintai ginasi, atsako į jam pateiktus klausimus.	Studentas grindžia atsakymus savo baigiamajame darbe nagrinėta mokslinė literatūra, atliktu empiriniu tyrimu, parengtu projektu, argumentuodamas, pagrįstai atsako į dalį jam pateiktų klausimų	Studentas negrindžia savo atsakymų nagrinėta mokslinė literatūra ir atliktu empiriniu tyrimu (parengtu projektu), neatsako į jam pateiktus klausimus.
Pristatymo laikas	Studento pristatymams skiriamos 5-7 min.		
Gynimo laikas	Studento atsakymams į klausimus ir grįžtamojo ryšio suteikimui skiriamos 7-15 min.		

32. BD vadovas turi dalyvauti BD parengiamajame gynime. Neturint galimybės dalyvauti, turi Studijų programos vadovui pateikti aiškų grįžtamąjį ryšį apie studento BD bei nurodyti teksto sutapčių patikros sistemos rezultatus.

33. Studentas privalo įkelti tinkamai parengtą BD į Studijų programos vadovo nurodytą teksto sutapčių patikros sistemą: pirmą kartą – likus dviem savaitėm ir antrą kartą – likus ne mažiau kaip 2 darbo dienom iki BD Parengiamojo gynimo. Iki parengiamojo gynimo likus 2 darbo dienom į teksto sutapčių patikros sistemą patikrai laiku nepateikus BD, neleidžiama jo ginti Parengiamajame gynime. Studentui, likus ne mažiau kaip 2 dienom iki parengiamojo gynimo, įkėlus BD elektroninę versiją į teksto sutapčių patikros sistemą, BD vadovas atlieka BD savarankiškumo kompiuterinę patikrą, patvirtina gynimui, jei BD nėra plagiatas.

34. BD į teksto sutapčių patikros sistemą įkeliami siekiant:

34.1. gerinti studijų ir mokslo taikomųjų tyrimų kokybę;

34.2. užtikrinti mokymosi proceso savarankiškumą, vertinimo objektyvumą;

34.3. ugdyti studentų akademinio rašymo kultūrą ir skatinti sąžiningumą;

35. Atlikti BD savarankiškumo kompiuterinę patikrą gali BD vadovas ir SP vadovas vadovaujantis nustatyta tvarka. SP vadovas turi teisę pats, esant poreikiui, studento BD įkelti į teksto sutapčių patikros sistemą, siekiant patikrinti BD autentiškumą.

36. Rekomenduojama išnagrinėti visas sutapimo vietas, jų šaltinius, jei kompiuterinės patikros ataskaitoje nurodomi sutapimai didesni nei 5 procentai, taip pat įvertinant teksto sutapčių, įterpinių, probleminių vietų dalis. BD laikomas parengtu nesavarankiškai ir laikomas plagiatu, kai jis visas arba jo dalys yra parašytos panaudojant ar perfrazuojant kito autoriaus tekstą nenurodant tikrojo autoriaus arba šaltinio, arba nurodant jį netinkamai (nesilaikant SMK nustatytų citavimo reikalavimų).

37. Nustačius plagiato faktą ir turint plagiato įrodymų, BD negali būti ginamas ir vertinamas, o Studentui taikoma nuobauda Studijų reglamente, SMK Akademinės etikos kodekse ir /ar kituose SMK teisės aktuose nustatyta tvarka.

38. Po BD parengiamojo gynimo yra priimamas sprendimas dėl BD tinkamumo viešam gynimui. BD gali būti ginamas viešai, jei parengtas tinkamai, atitinka SMK keliamus dalykinius ir metodinius reikalavimus.

39. BD vadovas, prieš priimdamas sprendimą leisti arba neleisti ginti BD, privalo susipažinti su BD teksto sutapčių patikros sistemos rezultatais. Apie BD vadovo sprendimą leisti arba neleisti ginti BD studentas informuojamas BD gynimo metu parengiamojo gynimo posėdyje.

40. Baigiamųjų darbų, kurie po BD parengiamojo gynimo posėdyje yra pripažinti tinkamais viešam gynimui, turinys gali būti keičiamas iki BD pateikimo vertinimui (viešam gynimui) BD vertinimo komisijos posėdyje. Turinio keitimai atliekami suderinus su BD vadovu.

41. BD pateikiami vertinimui (viešam gynimui) likus ne mažiau kaip 1 savaitei iki BD viešojo

gynimo datos. Studentas viešam BD vertinimui patalpina BD elektroninę versiją eLABA sistemoje ir E-mokymas sistemoje. BD gali būti viešai ginamas jei jo elektroninė versija yra laiku įkelta į eLABa sistemos talpyklą ir E-mokymas aplinkoje.

42. Studentas taip pat privalo įkelti viešam gynimui tinkamu pripažintą BD į eLABA sistemą, pateikdamas duomenis apie BD. eLABA sistemoje turi nurodyti BD vadovą ir BD vertinimo komisijos narį – SP vykdančios SP vadovą, suradus ir pasirenkant iš eLABa sistemoje registruotų gynimo komisijos narių (Sistemos lauke „Gynimo komisija“), kad jie galėtų susipažinti su pateiktu BD ir gauti informaciją.

43. Ne vėliau kaip prieš dvi darbo dienas iki BD viešojo gynimo pateikia SP vadovui raštu *Baigiamojo darbo vadovo atsiliepimą* apie parengtą BD, kuriame nurodo rekomenduojamą BD įvertinimą.

44. Jei BD tinkamai pateiktas viešam gynimui, SP vadovas ne mažiau kaip vienai savaitei iki viešo BD gynimo, skiria recenzentą, kuriam perduodamas BD. Rekomenduojama, kad recenzuoti BD būtų kviečiami kitų akademinų padalinių arba kitų institucijų darbuotojai, darbdavių, socialinių partnerių atstovai.

45. Recenzentų, vertinančių atitinkamos SP studentų BD, sąrašas tvirtinamas konkrečios studijų programos SP dėstytojų susirinkime.

46. Raštišką atsiliepimą apie BD ir apie tai, ar BD atitinka Metodiniuose nurodymuose nustatytus reikalavimus, recenzentas ne vėliau kaip prieš 2 (dvi) darbo dienas iki BD gynimo raštu pateikia *Baigiamojo darbo recenziją*, kurioje yra įvardyti darbo privalumai (teigiamai vertintini aspektai) ir trūkumai (neigiamai vertintini aspektai), siūlomas BD įvertinimas, užduodami klausimai studentui.

47. Studentams iki viešo gynimo posėdžio pabaigos neskelbiami BD vadovo ir recenzento vertinimai.

48. Studentas turi teisę susipažinti su recenzento klausimais likus ne vėliau kaip 1 dienai iki BD viešo gynimo posėdžio. Šį procesą koordinuoja konkrečios studijų programos SP vadovas.

49. Leidimas ginti BD, SP vadovų teikimu, patvirtinamas direktoriaus įsakymu.

IV. Darbo saugojimas

50. Visi studentų BD ir jų metaduomenys¹ yra teikiami saugoti į eLABa sistemą² (www.elaba.lt). BD įkėlimas vykdomas eLABa talpyklos naudotojo vadove, skirtame studentui, nustatyta tvarka.

51. Studentai į eLABa sistemą jungiasi unikaliu SMK tinklo prisijungimo vardu ir slaptažodžiu, kurie negali būti perduodami kitiems asmenims, ir autorizuojami darbui su eLABa sistema pagal jam skirtas teises. Bet koks veiksmas, atliktas prisijungus konkretaus įkėlimo procese dalyvaujančio asmens vardu ir slaptažodžiu, yra laikomas atliktu to asmens.

52. BD į eLABa sistemą įkeliami ir saugomi joje siekiant išsaugoti BD ir sudaryti studentams, mokslininkams ir visuomenei palankesnes sąlygas naudotis skaitmeninių bibliotekų ir elektroninės leidybos galimybėmis;

53. Prieiga prie eLABa sistemoje pateiktų BD suteikiama:

53.1. BD vadovui – prie BD, kuriuos sukuriant jis vadovavo;

53.2. BD autoriui – prie jo sukurto BD dokumentų;

53.3. SP vadovui – prie visų atitinkamos vykdomų studijų programų studentų BD;

53.4. Bibliotekos darbuotojui – prie visų SMK elektroninių dokumentų, įkeltų į eLABa sistemą.

54. Bibliotekos darbuotojas prireikus konsultuoja studentus dėl BD įkėlimo į eLABa sistemą ir prižiūri įkėlimo procesą, priima galutinį sprendimą dėl metaduomenų pilnumo ir dokumentų tinkamumo įkelti į eLABa sistemą; turi teisę atlikti pirminį dokumento aprašą.

55. BD saugomi kaip numatyta SMK dokumentacijos plane ir Dokumentų rengimo ir valdymo taisyklėse.

¹ Metaduomenys – struktūruotas Elektroninio dokumento požymių, savybių ir pan. aprašymas.

² eLABa – Lietuvos akademinės elektroninės bibliotekos informacinė sistema, kurioje kaupiami ir viešai prieigai teikiami mokslo ir studijų dokumentai ir/arba jų metaduomenys.

56. Visi SMK studentų BD e-dokumentai, įkelti į eLABa sistemą, yra saugomi eLABa nuostatuose nustatyta tvarka ir terminais.

57. BD talpinimo eLABa sistemoje procesą koordinuoja SMK akademinų padalinių Bibliotekų darbuotojai, suderinę su SP vadovais.

58. Už įkeliamo BD turinį ir autentiškumą atsako įkeliantis autorius.

59. Parengti pirminį BD aprašą, įkelti parengtus dokumento failus, jų priedus, tikslinti ir koreguoti parengtą pirminį aprašą iki duomenų patvirtinimo turi teisę įkeliantis autorius ir SMK akademinų padalinių Bibliotekos darbuotojai.

60. SMK studijų BD, talpinami eLABa sistemoje, skirstomi į tris kategorijas:

60.1. BD, kurie BD vertinimo komisijos buvo įvertinti „puikiai“, „labai gerai“, kuriuose nėra neviešinamos medžiagos ir jie gali būti pateikti viešai prieigai;

60.2. BD, kurie BD vertinimo komisijos buvo įvertinti „puikiai“, „labai gerai“, tačiau jų rezultatai negali būti skelbiami viešai konfidencialumo sutarties pagrindu (po nustatyto laiko tarpo jie patenka į pirmą kategoriją);

60.3. Baigiamieji darbai, kurie yra neviešinami.

61. BD autorius, patalpindamas BD elektroninę versiją, skirtą viešam gynimui, nurodo, kokiomis sąlygomis eLABa paieškos sistemoje galės būti prieinamas BD. Tuo pat metu sudaro ir patvirtina licencinę sutartį.

62. Po viešo BD gynimo SP vadovas per 3 darbo dienas pateikia SMK akademinio padalinio Bibliotekos darbuotojui BD vertinimo komisijos posėdyje apgintų BD sąrašą, nurodydamas jų saugojimo eLABa sistemoje prieigos statusą.

63. Po viešo BD gynimo SMK akademinų padalinių Bibliotekos darbuotojai BD autoriui gali pateikti pastabas ir grąžinti BD elektroninį dokumentą, kad jis papildytų/nurodytų trūkstamus duomenis ar patikslintų jau įvestus. BD autoriui BD vertinimo komisijos sprendimu gali būti pasiūlyta pakeisti prieigos eLABa sistemoje sąlygas, aptartas licencinėje sutartyje.

64. BD autoriai per 3 (tris) darbo dienas po jų apgynimo turi techniškai sutvarkyti BD metaduomenis ir patvirtinti BD apgynimą.

65. Bibliotekos darbuotojai patikrina BD autoriaus įvestų duomenų atitiktį keliamiems reikalavimams ir juos patvirtina pasirašydamas licencinę sutartį iš SMK pusės.

V. Baigiamųjų darbų gynimas ir vertinimas

66. Baigiamojo darbo gynimas yra viešas ir vyksta BD vertinimo komisijos posėdyje. BD vertinimo komisijos tikslas – įvertinti studijuojančiųjų pasiektus studijų rezultatus, demonstruojamus rengiant, pristatant ir ginant baigiamąjį darbą.

67. BD vertinimo komisijos skirtingų studijų programų studentų BD vertinimui sudaromos kiekvienais mokslo metais likus mėnesiui iki BD viešo gynimo posėdžių Direktorius įsakymu ne mažiau kaip iš 4 asmenų arba kaip nuodo Studijų kokybės vertinimo centro patvirtintas atitinkamos studijų krypties aprašas. Ne mažiau kaip pusę komisijos narių sudaro darbdavių, socialinių partnerių atstovai, iš kurių vienas skiriamas komisijos pirmininku, ir ne mažiau kaip vienas dėstytojas, vykdamas studijų programą. BD vertinimo komisijos sudėtis gali būti koreguojama vadovaujantis reikalavimais, apibrėžtais atskirų studijų kryptių aprašais. Vienos studijų programos skirtingiems variantams gali būti sudaromos atskiros BD vertinimo komisijos.

68. BD vertinimo komisijos nariai turi galimybę likus ne mažiau kaip 1 dienai iki viešo gynimo posėdžio susipažinti su studentų BD.

69. BD vertinimo komisijai BD gynimo dieną pateikiami šie dokumentai:

69.1. SMK direktoriaus įsakymas dėl BD vertinimo komisijos sudarymo;

69.2. SMK direktoriaus įsakymas dėl leidimo ginti baigiamuosius darbus;

69.3. Studentų baigiamieji darbai su recenzijomis ir BD vadovų atsiliepimais;

69.4. Baigiamųjų darbų vertinimo kriterijai;

69.5. BD vertinimo komisijos pirmininko ataskaitos apie BD gynimą forma;

69.6. BD vertinimo komisijos narių atsiliepimo apie BD gynimą ir vertinimą forma;

70. Jei BD recenzentas BD įvertina neigiamai, studentas turi galimybę dalyvauti viešajame BD gynime ir pristatyti vertinimo komisijai savo darbą.

71. Iki BD viešo gynimo studentai turi atsiskaityti su SMK jos nustatyta

tvarka: 71.1. atsiskaityti su biblioteka;

71.2. likviduoti finansinius įsiskolinimus;

71.3. užsiregistruoti Lietuvos aukštųjų mokyklų studentų ir absolventų karjeros valdymo informacinėje sistemoje (KVIS) adresu: www.karjera.lt

72. BD gynimo metu BD autorius pristato darbą, nurodydamas temos aktualumą, probleminius klausimus, tikslą, uždavinius, glaustai apibūdina objektą, tyrimo metodus, pristato gautus rezultatus, supažindina su išvadomis, pateikia rekomendacijas. Per gynimą negali būti kvestionuojama patvirtinta BD tema.

73. Po BD pristatymo studentas atsako į recenzento, Komisijos pateiktus klausimus, tiesiogiai susijusius su parengtu BD.

74. Vertinant BD rekomenduojama atsižvelgti į patį BD gynimą, darbo autoriaus atsakymus į recenzento, Komisijos narių klausimus, BD kalbos taisyklingumą, į BD vertinimo kriterijus. Konkrečią SP prižiūrintis SP komitetas gali detalizuoti vertinimo kriterijus pagal atitinkamos studijų krypties darbų vertinimo tradicijas.

75. BD vertina recenzentas (skiriamas balas dešimtbalėje sistemoje už BD) ir kiekvienas Komisijos narys (kiekvienas jų skiria atskirus balus dešimtbalėje sistemoje už BD pristatymą ir už BD gynimą). Galutinį BD įvertimą sudaro 20% recenzento įvertinimo, 40% BD pristatymo (Komisijos narių vertinimų vidurkis) ir 40% BD gynimo (Komisijos narių vertinimo vidurkis) įvertinimų vidurkis (sumuojami tik teigiami įverčiai). Jeigu galutinis balas po kabelio yra 0,5 ir daugiau, apvalinama į didžiąją pusę.

76. Jei BD vadovas ar recenzentas yra Komisijos nariai, jie, kaip ir kiti komisijos nariai vertina studento BD pristatymą ir BD gynimą.

77. Neapginto BD galutinis įvertinimas yra neigiamas.

78. Komisijos sprendimas dėl BD įvertinimo yra galutinis ir apeliacine tvarka neskundžiamas. Dėl BD gynimo procedūrinių pažeidimų, kurie galėjo turėti įtakos BD įvertinimui, studentas *ne vėliau kaip per 24 val.* nuo BD gynimo paskelbimo rezultatų turi teisę 1 kartą kreiptis į SMK Apeliacinę komisiją, pateikdamas apeliaciją SMK Apeliacinės komisijos nuostatuose nustatyta tvarka. Apeliacijoje turi būti nurodytas konkretus BD gynimo procedūros pažeidimas ir nurodytos aplinkybės, patvirtinančios pažeidimo padarymo faktą. Dėl BD įvertinimo rezultatų apeliacijos nenagrinėjamos.

79. Gynimo komisija darbų vertinimus praneša BD gynimo dieną. BD įvertinimai studentams skelbiami akademinėje duomenų bazėje.

VI. Baigiamosios nuostatos

80. Studentams, dėl svarbių priežasčių (liga, gimdymas, nelaimingas atsitikimas, artimo šeimos nario mirtis ar kita) negalintiems ar negalėjusiems numatytu laiku parengti ir ginti BD, jų prašymu, pateiktu ne vėliau kaip likus mėnesiui iki baigiamojo darbo gynimo parengiamajame gynime, SMK direktoriaus įsakymu BD gynimas gali būti atidėtas iki kito BD vertinimo komisijos posėdžio. Jeigu per tą laiką atsirado studijų programos skirtumų, jie turi būti likviduoti likus vienam mėnesiui iki BD viešo gynimo pradžios. Šiuo atveju studentai jokių įmokų nemoka.

81. Studentai, neparengę BD nustatytu laiku, neatvykę į BD viešą gynimą be svarbios priežasties, yra braukiami iš studentų sąrašų. Šiems asmenims gali būti leista pakartotinai rengti ir ginti BD, bet ne anksčiau kaip po vienerių metų. Asmenys, norintys pakartotinai rengti ir ginti BD, turi:

81.1. pateikti prašymą SMK direktoriui dėl leidimo rengti ir ginti BD iki paskutinio semestro pradžios;

81.2. turi sumokėti SMK Steigėjo nustatytas įmokas už pakartotinį BD rengimą ir gynimą;

81.3. privalo likviduoti studijų programos skirtumus, atsiradusius dėl esminių studijų programos pasikeitimų pagrindinės studijų krypties studijų dalykų grupėje. Studentai moka nustatytą studijų kainą už tokių dalykų studijas.

82. Neapgintą baigiamąjį darbą studentas vieną kartą nemokamai gali gintis sekančiais akademiniiais mokslo metais.

83. Atsižvelgus į šį Aprašą ir susiklosčiusias studentų BD rengimo ir gynimo tradicijas, SP vadovas, kartu su SP komitetu, gali patikslinti reikalavimus konkrečios studijų krypties baigiamiesiems darbams ir jų vertinimo kriterijus. Pakeitimai paskelbiami SMK E-mokymas aplinkoje iki baigiamųjų studijų metų spalio mėnesio pradžios, kad studentai galėtų susipažinti su reikalavimais prieš pradėdami rengti BD.

84. Šis Aprašas įsigalioja nuo jo pavirtinimo Direktoriaus įsakymu datos. Už Aprašo pristatymą studentams yra atsakingi SP vadovai.